

Czebe

Gondolatok Erdély önállóságáról.

ve. abs. meggyz.

AT

Párizsi külügyminisztériumi értekezéslet tanulsága:

Nem a pillanatnyi helyzet hanem az államok fel és összetartó ereje
döntő a kérdések elbírálásánál. (A Nyri hatalmak részéről.)

A magyar probléma annyira probléma amennyire világprobléma.

Az elrendező gondolatot ~~am~~ kell a kérdésekbe bele venni.

A másik világháború után a Benesi elrendező gondolat egyezett a Németország elleni Dunavölgy koncepció bázisa a Csehszlovákia most fel kell támi hogy nem vált be és tekintve csak Csehszlovákia belpolitikai esését is ~~csak~~ ez csak magyar lehet.

Ha Magyarország a Dunavölgy koncepció bázisa, feladatát csak akkor teljesítheti, ha háttában biztos támasza van. Ez Erdély szerepe.

A független Erdély a török időkben mindig bázisa volt németellenes magyar politikai akaratnak, míg későbbiekben a német kézben lévő Erdély a magyar önálló politikai akarat fenyegetője.

Ugyanez volt a másik világháborúban is amikor is Magyarország amely utoljára képviselte az önállóság gondolatát a Duna völgyében, utolsónak tudta fenntartani önállóságát éppen ~~ez~~ felől fenyegetett és nem tud hadszatilag sem áldozni arra, hogy haderejét Erdély hegyes vidékére vonja vissza és rott a kisháború szempontjából kedvező terepen vegye fel a harcot az erőteljes német hadigépezettel szemben. Ebből a szempontból kell foglalkozni az önálló Erdély gondolatával, tehát térrendező szempontból. Erdély megteremtésének célja csak egy lehet a magyar és román ellentétkiengyenliteni a Kis-Entente szerepén áttörő és a Dunamedencében egy új térrendező gondolatot életre hívni.

Ha a cél világos az Erdély-i önállóság gondolatával nem kalandozhatunk el. Ne legyen az egy ha már a miénk ~~xxx~~ nem akkor Romániáé sem elképzeléséből fakadó. A bár kie legyenek meg a gondolatát is el kell vetni. Ne legyen doktorienér elképzelés. A román fegyverszünet részben vagy egészben ítélte Erdélyt Romániának, ebből az ítéletből fakadjon ne területileg, hanem eszmeileg értsük a részbeni odaitélést és ne jogcélra valósítsuk az erdélyi önállóságra való törekvést. Csak az alapterveket és és külső körülményeket szabjuk meg külső tételeit, a segítség módját bele

~~hízzák az~~

ső berendezését bizzuk a bentlévő népekre. Erdély semlegessége sem-
mi esetre sem lehet lefegyverzett semlegesség, hanem Erdély hatalmi
tényező kell hogy legyen, mert csak így képviselheti magát
és garanciát Drang nach Osten.

Belső berendezése demokratikus, nem faj, alapon kantonizált, hanem
Kossuth-i elképzelés szerint egységes legyen. Az ott élő magyarság
nem mint kisebbség, hanem mint teljes értékű nép kell hogy minden
elképzelésünkben szerepeljen. Államformájáról nem dönthetünk met a
Jalta-i döntés szerint minden ország maga dönt államformájáról.

A legfontosabb kérdés ~~az~~ Erdély gazdasági javainak felhasználása
illetve gazdasági segítése, melyet Magyarország és Románia közösen
vállalnak, az Erdély-i népmozgalom figyelemmel kísérése katonailag
pedig az erdélyi hadseregnek a magyar és román hadseregnek kooperálá-
sa volna.

Minden esetre legfontosabb, hogy Erdély is felismerje hogy Erdély
is az erdélyieké, Erdély is akarja az önállóság gondolatát és ezzel
együtt nyujtsa segítséget a magyar és román függetlenségi törekvés-
nek is mind azt adja ~~is~~ magyar és román viszony-
lattal is egyaránt / az utóbbiaknál is az erdélyi román poli-
tika Mani'u stb. képviselik az önállósági gondolatot/ felismerje
Erdély azt, hogy az egyik vagy a másik államhoz való helyezkedése
a kető összekötése politikai sikere és politikai érdeke is.

Magyar Miniszterelnökség.

Z. 9 8 3

1945.M.E.

MINISZTER UR !

A békekonferenciával kapcsolatos román propagandában - értesülésem szerint - igen nagy helyet foglal el az 1894-ben tárgyalt "Memorandum-per", amelyet annakidején a sokoldalú román propaganda világszenzációvá dagasztott.

Számolnunk kell továbbá azzal is, hogy a román propaganda ar-
cunkbavágja az erdélyi magyar egyházak és magyar iskolák tiltott sub-
vencionálását 1919-1940.közt.

A felmerült első kérdést történelmi dokumentumok alapján kime-
ritően és objektív módon tárgyalja Jancsó Benedek: "A román irreden-
tista mozgalmak története" c. 1920-ban megjelent munkájának V-ik,
VII-ik és VIII-ik fejezete. /135-155, 193-204. és 230-235.old./

Ugyancsak Jancsó Benedek említett munkájában /VIII.fejezet
248-258.old./ értékes bizonyító adatok találhatóak arra, hogy a ro-
mán kormány miként részesítette már a múlt század ötvenes éveiben
támogatásban a brassói román iskolákat. Továbbá adatok állanak ren-
delkezésre ugyanott arra is, hogy a román kormány 1900-ban tett igé-
rete ellenére is tiltott subvencióban részesítette a magyarországi
román egyházakat és iskolákat. Ez utóbbi adatok szükség esetén való
felhasználása hasznosnak bizonyulhat.

Együttal eljuttatom Jancsó Benedek szóbanforgó munkáját s fel-
hívom Miniszter Ur figyelmét az abban feldolgozott adatokra.

Budapest, 1945.december 20.

MAGYAR KÜLÜGYMINISZTER URNAK,

B U D A P E S T .

A miniszterelnök rendeletére:

Miniszteri osztályfőnök.

XIX-7-1-21 62-d. 10-146

Gymnázium

Érh.: 1946 jan. 3

17/36 1946

V.

János Benedek: „A román irodalmi mozgalmak története” c. könyve alapvető munka melyet annak ari csak részleg és foplatkorolt alaposabbán a román költészet ismerete kell.

A Memorandum pör is a román irodalmi költészet a román irodalmi mozgalmak adott példák költészet is alaposan fel van a könyvben volt egyéni foplat költészet mellett dolgozva.

A „Költészet” ontaj arhiveummal a könyv foplat alkottatni kell legyen.

1946. jan. 2

T. 3 Ka

Spirits

A/C/3/3 12